

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національна академія аграрних наук України
Вінницька обласна державна адміністрація та обласна рада
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет**

**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ
В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО
РИНКУ ПРАЦІ»**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
17 лютого 2016 року**

Вінниця - 2016

УДК 378 – 057.4:331.5

ББК 74.58я5

П84

Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці: матеріали Всеукр. наук.-практич. інтернет-конф., 17 лютого 2016 року. [Електронний ресурс]. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – с. – Режим доступу:

Посвідчення про державну реєстрацію Всеукраїнської науково-практичної конференції інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», видане УкрІНТЕІ № 35 від 25 січня 2016 року.

У збірнику наведені матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», де викладено результати наукових досліджень і практичного досвіду викладачів з проблем сучасної педагогіки у світлі пріоритетів цивілізації, теоретико-методологічних проблем професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, сучасних технологій формування професійної компетентності фахівців, навчально-методичного забезпечення професійної підготовки в умовах інформаційного суспільства, формування професійної мобільності майбутніх випускників вищих навчальних закладів.

Для науковців, керівників підприємств, викладачів, аспірантів, студентів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Вдовенко С.А., к. с.-г. н., доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства ВНАУ; Гуцаленко Л.В., д. е. н., професор, завідувач кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Рязанов С.Ф., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища ВНАУ; Паламарчук І.П., д.т.н., професор, завідувач кафедри процесів та обладнання переробних і харчових виробництв ім. проф. П.С. Берника ВНАУ; Кучерявий В.П., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри технології виробництва і переробки продуктів тваринництва ВНАУ; Ціхановська В.М., д. е. н., професор, в. о. завідувача кафедри зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ, Джеджула О.М., д. пед. н., професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції.

1. [монографический сб. науч. статей] / [отв. за вып. В. Ф. Пугач]. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2007. – 232 с.

2. Kolb D. A Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Englewood Cliffs / D. A. Kolb. – N. Y. : Prentice–Hall Inc, 1984. – 301 p.

УДК 378.147

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ГРАФІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА У ВНЗ

Джеджула О.М., д. пед. н., професор,
Вінницький національний аграрний університет

У статті проаналізовано чинники впливу на графічну підготовку фахівця у вищій школі та визначено тенденції у графічній освіті майбутнього інженера.

Ключові слова: графічна підготовка, графічна освіта, комп'ютерні технології, професійна компетентність, інженер, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Графічна підготовка є одним з основних чинників забезпечення професійної компетентності майбутнього інженера. Проте у вищій професійній освіті виникають серйозні проблеми із забезпеченням належної якості графічної освіти випускника ВНЗ. Ці проблеми зумовлені декількома факторами як об'єктивними, так і суб'єктивними: соціально-економічні зміни, трансформація освітньої парадигми, стрімкий розвиток інформаційних технологій, готовність викладачів вищої школи до інноваційних змін у навчальному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми графічної підготовки достатньо широко розглядаються у наукових дослідженнях. Теоретико-

методичні засади графічної підготовки майбутніх фахівців висвітлюють Гедзик А., Ніщак І., Несвідомін В, Сидоренко В. та ін. Дидактичні основи оптимізації процесу навчання графічній грамоті розглядає Верхола А. Праці Буринського В. присвячені організації самостійної роботи під час вивчення графічних дисциплін у педагогічних університетах. Вітренко В. аналізує зміст графічної підготовки вчителів трудового навчання. Методику формування просторового образу на основі графічного зображення пропонує Гушулей Й.

Значна кількість праць присвячена питанням інформаційних технологій у графічній підготовці та теорії та методиці навчання комп'ютерній графіці. Значний внесок у цьому напрямі зробили Глазунова О, Корнеєва А, Ткаченко В. Грунтовні дослідження проведені Козяром М., Райковською Г., Юсуповою М.

Стрімкий розвиток соціально-економічних відносин, техніки і технологій висувають нові вимоги до графічної підготовки майбутнього фахівця у світлі змін традиційної освітньої парадигми вищої школи.

Метою статті є виявлення тенденцій у розвитку графічної підготовки майбутніх інженерів у вищих навчальних закладах освіти.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан графічної підготовки майбутнього інженера перебуває у суперечності із динамікою розвитку сучасного виробництва. Графічні знання нерозривно пов'язані із знанням про виробничі процеси та технічні об'єкти, які постійно удосконалюються. Виникнення таких нових галузей науки, як наноінженерія, біотехнології та інші, потребують від інженера не лише знань стандартів щодо оформлення конструкторської документації, але й розуміння сутності процесів, що підлягають відображенню у графічній формі. Впровадження комп'ютерних технологій в інженерну діяльність дозволило, певною мірою, спростити проектну діяльність, але й одночасно порушило питання про формування умінь використовувати комп'ютерні технології у графічній діяльності, вибір ефективних графічних програм, оптимальне співвідношення «ручних побудов»

та комп'ютерної графіки. Одночасно, як зазначає Ожга М., об'ємне комп'ютерне моделювання (3D) є відносно новою галуззю, що спричиняє труднощі, пов'язані з невідповідністю викладачів для його викладання та браком методичних розробок [4].

Із цим зауваженням можна погодитися частково. Сьогодні викладачі графічних дисциплін комп'ютерною графікою володіють належним чином, проте фактично не відбуваються спеціальні семінари та наукові зустрічі з практичних питань графічної підготовки. А статті у журналах або дисертаційні дослідження мають здебільшого теоретичний характер і не сприяють об'єднанню викладачів із графічних дисциплін для розв'язання спільних освітніх проблем.

Зазначимо, що сьогодні замало вміти використовувати лише один графічний продукт, тому що постійно на більш ефективні і зручні у користуванні програми з'являються нові версії.

У графічних знаннях сьогодні можна виокремити дві базових складових. Одна з них достатньо стала – теорія створення зображень; а друга – динамічна, варіативна. Вона залежить від зміни стандартів у виробництві, Єдиної системи конструкторської документації, розвитку інформаційних технологій. Це дає змогу стверджувати про певну мінливість змісту графічної підготовки та наявність тенденції щодо зростання обсягу графічних знань та умінь, а отже, й про зміну змісту графічної компетентності майбутнього інженера. Зауважимо, що при цьому одночасно спостерігається зменшення кількості годин, що відводиться на нарисну геометрію, інженерну та комп'ютерну графіку. Вважаємо помилковим зміну назв графічних дисциплін, коли вилучається одна із складових графічної підготовки. Так, назва дисципліни «Нарисна геометрія та комп'ютерна графіка» не відображає наявність інженерної графіки для деяких спеціальностей інженерного напрямку. Хоча цілком зрозуміло, що нарисна геометрія є базою для міцних знань з інженерної графіки, а навчання

комп'ютерній графіці, яка є засобом створення зображень, неможливе без знань інженерної графіки [2, 3, 5, 6].

Тенденція до збільшення інформаційного потоку за одночасного скорочення годин є безумовно негативною, але не єдиною проблемою у графічній підготовці майбутнього інженера.

Не зважаючи на впровадження компетентнісного підходу в освіті, сьогодні відсутня чітка орієнтація змісту графічних дисциплін на потреби виробництва. Враховуючи реалії сучасного ринку праці, потребу у зростанні мобільності майбутнього випускника вищої школи і роль графічних знань у пізнавальній діяльності людини вважаємо, що зміст графічної підготовки має відповідати: запитам наступних фахових дисциплін, рівню сучасної техніки та технологіям, графічній діяльності як складовій загальнолюдської діяльності та специфічного виду комунікативної діяльності.

Розв'язання зазначених вище проблем можливе, на нашу думку, шляхом: 1) обґрунтованого використання інформаційних технологій; 2) ретельною організацією самостійної роботи студентів.

Вважаємо, що достатньо повно представлено теоретичне обґрунтування, розробку та експериментальну перевірку технологій графічної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей засобами інформаційних технологій у працях Райковської Г. [5].

Більш детально зупинимося на організації самостійної роботи студентів. Для формування знань та умінь виключне значення мають системи задач [1]. Графічні задачі потребують вмінь оперувати графічними образами, отже відповідного рівня розвитку просторового мислення. Тут неможливо запропонувати студентові сталий алгоритм розв'язання. Тому самостійне розв'язання графічних задач спричиняє труднощі. Під час створення системи задач для самостійної роботи ми пропонуємо обов'язково враховувати складність мислительних операцій: від кодування-декодування графічних зображень до операцій графічного моделювання. Одночасно зауважимо про

ефективність дистанційної допомоги студентів у процесі самостійної роботи та використання можливостей університетських освітніх середовищ.

Висновки і пропозиції. До основних тенденцій, які спостерігаються в графічній освіті майбутніх інженерів, можна віднести: орієнтацію графічної підготовки на запити виробництва; спрямованість графічної підготовки на забезпечення професійної мобільності випускника університету; збільшення обсягів інформації, що необхідні для забезпечення графічної компетентності майбутнього інженера за одночасного зменшення годин на викладання графічних дисциплін.

Для врахування поданих тенденцій у графічній освіті вважаємо за необхідне: запропонувати системне проведення сумісних науково-практичних семінарів викладачів ВНЗ із проблем графічної підготовки та визначення її сучасного змісту; обґрунтоване та експериментально перевірене впровадження інформаційних технологій; ефективну організацію самостійної роботи майбутніх інженерів.

Література

1. Дубчак В.М. Активізація індивідуальних здібностей учнів на уроках математики / В.М. Дубчак, Т.Є. Хрипко // Матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Dynamika naukowuch badan – 2011», volume 1. Ekonomiczne nauki, Przemysl – 138 с.

2. Козяр М.М. Формування графічної компетентності студентів вищих технічних навчальних закладів освіти засобами комп'ютерних технологій / М.М. Козяр. – Рукопис монографії. – Рівне : НУВГП, 2008. – 260 с.

3. Коваленко С. Графічна підготовка майбутніх інженерів-будівельників у логіці компетентнісного підходу / С. Коваленко // Молодь і ринок. – 2010. – № 11. – С. 127-132. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2010_11_28.

4. Ожга М.М. Проблеми графічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів у наукових дослідженнях /М. Ожга // Репозиторій Української

інженерно-педагогічної академії – 10 с. – Режим доступу:
repo.uira.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/702/3/Ozhga.pdf.

5. Райковська Г.О. Теоретико-методичні засади графічної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей засобами інформаційних технологій : Автореф. дис. д. пед. наук : 13.00.04 /Галина Олексіївна Райковська/ – К., НУБіП, 2011 – 46 с.

6. Юсупова М.Ф. Застосування нових інформаційних технологій у графічній підготовці студентів вищих навчальних закладів : Автореф. дис. к. пед. наук:13.00.01./ М.Ф. Юсупова – К., 2001.– 18 с.

УДК 330:316.444.5-057.3

ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІСТІВ-АГРАРІЇВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Коляденко С. В., д. е. н., професор

Коляденко Д. Л., к. е. н.,

Вінницький національний аграрний університет

У статті розглядаються питання професійної мобільності економістів-кібернетиків у межах здобутих знань із використанням сучасних досягнень економіки знань у вищій школі.

Ключові слова: мобільність, професійна мобільність, економіка знань, економічна кібернетика, економісти-аграрії.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві набуває поширення економіка знань – (*Knowledge economy*) – економіка, у якій більша частина валового внутрішнього продукту (ВВП) забезпечується діяльністю з виробництва, обробки, зберігання і розповсюдження інформації і знань. Для задоволення потреб цієї галузі необхідно змінити багато понять і категорій у звичайному розумінні людини як працівника, щоб широко застосовувати можливості нових знань та досягнень людства. Виходячи з цього, актуальними

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1. СУЧАСНА ПЕДАГОГІКА У СВІТЛІ ПРІОРИТЕТІВ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ – ШЛЯХ ДО СТВОРЕННЯ
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ ПРАЦІ 3
Мазур В.А.

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ОВОЛОДІННЯ ЗНАННЯМИ В ПРОЦЕСІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ 11
Яремчук О.С.

СТВОРЕННЯ ПРОФІЛЬНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ НА ОСНОВІ СПІВПРАЦІ З КОРПОРАЦІЄЮ
KERNEL..... 18
Бандура В.М.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ 22
Бралантан В.П., Михальчишина Л.Г.

АСПЕКТИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 29
Веселовська Н.Р., Шаргородський С.А., Руткевич В.С.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ У
ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ 40
Волярська О.С.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ГРАФІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО
ІНЖЕНЕРА У ВНЗ 46
Джеджула О.М.

ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІСТІВ-АГРАРІЇВ ІЗ
ЗАСТОСУВАННЯМ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ 51